

ENKLA TIPS VID RÖRMÄRKNING

SAMMANFATTNING AV GÄLLANDE STANDARDER OCH FÖRESKRIFTER

SS 741:2017 utg 8 · SSG 7571 utg 7 · AFS 2023:10 · AFS 2023:11 · AFS 2023:12 · CLP (EG) nr 1272/2008 · AMA VVS & Kyla 25

HUR MÄRKER MAN RÖR?

Tejpen av beständigt material ska sitta runt röret på rengjord yta och överlappa sig själv med några centimeter; den fäster bäst på sin egen "rygg".

TEXTHÖJD OCH MÄRKBANDSBREDD EFTER RÖRETS YTTERDIAMETER

YTTERDIAMETER 25 MM ELLER MER

Minsta texthöjd **12 mm**

Märkbandsbredd minst **150 mm**¹

YTTERDIAMETER MINDRE ÄN 25 MM

Accepteras minsta texthöjd **6 mm**

Märkbandsbredd **75 mm**

Märktejp, skyltar och dylikt som används i krävande miljöer (utomhus, industri) skall klara en rörledningstemperatur av +85° C och vara beständig mot UV-strålning. Laminerad tejp skall inte skikta sig. Bör ej monteras när temperaturen är under 0° C.

MÄRKNING SKALL SKE MED

TEXT	Texten ska vara i klartext, eller klartext och beteckning, och ange ledningens innehåll. Kemisk formel får aldrig ersätta klartext, men kan anges som komplement tillsammans med värde på tryck eller temperatur. Till- och frånledning markeras med Tilllopp respektive Retur. Texten ska vara rak och sättas i ett typsnitt utan seriffer, exempelvis Arial.
FÄRG	Klartext och beteckning anges i färgmarkeringen enligt gällande standard.
PIL	Pil för strömriktning. Pilen kan även placeras i färgmarkeringen = TIP, Text i Pil.
SYMBOL	Brand- och farosymbol om rörledningen innehåller gas eller vätska som kan medföra risk för hälsa och säkerhet.

Korrekt och fullständig märkning kräver skyltar och ventilbrickor till apparater, pumpar och ventiler.

¹ TOP-Systemet = 75 mm Text Och 75 mm Pil = 150 mm och går att använda ner till 1/2" ledningar. TIP-Systemet = Går att använda ner till 35 mm ledningar, vid mindre rör används MINI-TIP.

VAR MÄRKER MAN RÖR?

Rörmärkning ska placeras väl synligt och så att förväxling ej sker

- + vid huvud-, gruppavstängningsventiler, shuntgrupper och övriga kopplingsalternativ
- + vid apparatanslutningar
- + vid vägg- och bjälklagsgenomföringar, minst en gång i varje lokal
- + vid avgreningar
- + i och ur lokal

Även åtkomliga rör ovan undertak ska märkas enligt ovan.

ANM. Väl synlig rörmärkning innebär att man kan upptäcka minst en märkning var man än står längs rörledningen.

MEDIUMGRUPPER OCH MÄRKFÄRGER

Färgen anger vilken mediumgrupp rörledningen tillhör enligt SS 741. Färgen kombineras alltid med klartext och pil.

FÄRG	INNEHÅLL	KULÖR	PMS	NCS	RAL
	Brandfarliga gaser	Orange	021C	1080-Y50R	2008
	Brandfarliga vätskor ^a	Brun	478C	5030-Y70R	8004
	Oxiderande gaser och vätskor ^{b, c}	Gul	116C	1070-Y10R	1023
	Frätande och giftiga vätskor ^{b, d}	Violett	2583C	4040-R50B	4008
	Luft, vakuum	Ljusblå	305C	1030-B30G	6027
	Vattenånga	Grå	423C	4502-Y	7042
	Vatten	Grön	347C	2060-G	6024
	Färskvatten (renat) ^e	Blå	285C	2060-R90B	5015
	Massa, suspensioner	Ljusröd	183C	1040-R	3015
	Övriga gaser	Ljusbrun	729C	3030-Y30R	1011
	Övriga vätskor ^f	Svart	Black	9500	9005
	Brandskydd	Röd	485C	1080-Y90R	3020

Färgkoder enligt SS 741, tabell 2. PMS = Pantone Matching System, NCS = Natural Colour System (SS 31411), RAL = RAL Colour Collection. Färgrutorna är återgivna i RGB och är endast vägledande på skärm och i utskrift – ange PMS, NCS eller RAL vid beställning.

NOTER TILL FÄRGTABLELLEN

- a) Även pyrofora vätskor, organiska peroxider och självreaktiva ämnen och blandningar ska märkas med brun färg (faroangivelse H241, H242 och H250). I tidigare utgåva av SS 741 omfattade brun färg både oljor och brandfarliga vätskor; i nu gällande utgåva gäller den endast brandfarliga vätskor.
- b) För giftiga vätskor och för oxiderande gaser och vätskor gäller nya färger från och med SS 741, utgåva 7.
- c) Väteperoxid med koncentration $\geq 20\%$ ska märkas med gul färg.
- d) Även ammoniak, både i vätske- och gasfas. Frätande vätskor benämndes "syror och baser" i tidigare utgåvor av SS 741. Se vidare tabell B.2.
- e) Blå färg för vatten används vid installationer där både färskvatten och sjö-/havsvatten förekommer. Blå färg används också för särskilt renat vatten, t.ex. matarvatten, avjoniserat/destillerat vatten eller dylikt, samt för slutprodukten rent vatten i reningsverk.
- f) Svart färg används även för avlopps- och dagvattenledningar eller vatten med stor inblandning av annan vätska, exempelvis köldbärarsystem med glykolinblandning över 25 %.

FAROPIKTOGRAM ENLIGT CLP

Farosymboler ska utformas enligt CLP-förordningen (EG) nr 1272/2008: svart symbol på vit botten med röd romb. Äldre gul/svarta varianter uppfyller inte dagens krav. Rörledning för gas eller vätska som kan medföra risk för hälsa och säkerhet märks med de piktogram som gäller för mediet, utöver klartext, färg och pil.

 EXPLOSIVT GHS01	 BRANDFARLIGT GHS02	 OXIDERANDE GHS03
 GAS UNDER TRYCK GHS04	 FRÄTANDE GHS05	 AKUT GIFTIGT GHS06
 SKADLIGT, IRRITERANDE GHS07	 ALLVARLIG HÄLSOFARA GHS08	 MILJÖFARLIGT GHS09

FLERA FAROR I SAMMA LEDNING

Innehåller rörledningen en produkt med flera farliga egenskaper märks den med färgen för den dominerande faran. Är du osäker på vilken fara som är dominerande hjälper vi dig att bedöma det utifrån säkerhetsdatabladet.

BRISTANDE MÄRKNING KAN GE SANKTIONSavgIFT

Märkning av rörledningar med farliga kemiska produkter är sanktionsbelagd enligt 27 § kapitel 7 i AFS 2023:10. Saknas märkning, eller är den bristfällig, kan Arbetsmiljöverket ta ut en sanktionsavgift vid inspektion. Avgiftens storlek beror på överträdelsens omfattning och antalet sysselsatta.

Rätt märkning från början är billigare än en avgift i efterhand.

GÄLLANDE REGELVERK

BETECKNING	OMFATTAR	GÄLLER FRÅN
SS 741:2017, utgåva 8	Märkning av gas-, vätske- och ventilationsinstallationer	Aug 2017
SSG 7571, utgåva 7	Märkning av gas- och vätskeinstallationer (industristandard)	2020-03-25
AFS 2023:10	Risker i arbetsmiljön – kemiska riskkällor, märkning av rörledningar (kap. 7)	2025-01-01
AFS 2023:11	Arbetsutrustning – användning och kontroll av trycksatta anordningar	2025-01-01
AFS 2023:12	Utformning av arbetsplatser – skyltar och signaler (kap. 7)	2025-01-01
CLP (EG) nr 1272/2008	Utformning av faropiktogram	Gällande
AMA VVS & Kyla 25	Tekniska krav för märkning i VVS-entreprenader	2025

AFS-föreskrifterna och CLP-förordningen är bindande. SS 741, SSG 7571 och AMA VVS & Kyla är standarder respektive branschreferens – de anger hur kraven uppfylls i praktiken och är det utförande beställare normalt kräver.

POSTADRESS

446 23 Älvängen

BESÖKSADRESS

Garverivägen 10
446 37 Älvängen

KONTAKT

0303-74 99 50
info@nordisk-rormarkning.se
rormarkning.se